

## ЛИКОВНА КУЛТУРА

| Трајање | Садржај                             | Облици остваривања програма                                                                                               | Активности наставника                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Активности ученика                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Циљеви и задаци садржаја програма                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1+ 3    | Слободно компоновање                | <ul style="list-style-type: none"> <li>-фронтални</li> <li>-групни</li> <li>-рад у пару</li> <li>-индивидуални</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-кроз разговор и дискусију на основу претходно стеченог ликовног знања и искуства</li> <li>-бјашњава појам композиције кроз илустрације сликарства Василија Кандинског истовремено повезујући са теоријом форме</li> <li>-подстиче ученике на дискусију</li> <li>-учествује у креирању вежби</li> <li>-подстиче самосталан рад ученика</li> <li>-буди машту и креативност ученика</li> <li>-врши коректуру</li> <li>-естетску анализу и вредновање</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-перцепција- кроз разговор и дискусију уче путем посматрања, уочавања и тумачења</li> <li>-активно учествују и постављају питања</li> <li>-схватају начине повезивања ликовних елемената у композицији</li> <li>-аперцепција- стварају путем примене и надоградње, експериментисања и истраживања</li> <li>- у школском дворишту, разним предметима, из непосредног окружења, сликају ликовну композицију изражавајући своја осећања са акцентом на динамику потеза</li> <li>-стварају самосталне радове у различити ликовним техникама и материјалима</li> <li>-врше естетске анализе својих радова и радова других</li> <li>-износе закључке</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>-познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности</li> <li>-одабира адекватна средства за изражавање своје идеје</li> <li>-изводи радове са одређеном намером</li> <li>-зна начине повезивања ликовних елемената у композицији</li> <li>-уочава њихову међусобну повезаност</li> <li>-организује радни простор, припрема и одлаже прибор за рад</li> </ul> |
| 5+ 2    | Визуелна метафорика и споразумевање | <ul style="list-style-type: none"> <li>-индивидуални рад</li> <li>-рад у пару</li> <li>-фронтални</li> </ul>              | <ul style="list-style-type: none"> <li>-кроз разговор и дискусију развија се значај масовне комуникације у свакодневном животу</li> <li>-објашњавање појмова амблем, симбол, персонификација, алегорија, хералдика, пиктограм</li> <li>-проналази примере из свакодневног живота и презентује</li> </ul>                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>-уче да посматрају, уочавају и тумаче појаве, предмете, облике</li> <li>-стварају одређене слике у свести</li> <li>-активно учествују, постављају питања</li> <li>- утврђују знања о знаку,</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>-схватају улогу масовне комуникације у свакодневном животу</li> <li>-разумеју појмове амблем, знак, пиктограм, хералдика, стилизација</li> <li>-познају карактеристике савремене комуникације и технологије</li> <li>-изводе радове са одређеном намером у</li> </ul>                                                                                                                                                             |

|             |                                                               |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|             |                                                               |                                                           | их ученицима<br>-објашњава појам стилизације<br>-учествује у креирању вежби<br>-подстиче самосталан рад ученика<br>-буди њихову машту и креативнос<br>-врши естетску анализу и<br>вредновање                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | симболу, метафори,<br>персонификацији, алегорији<br>-експериментишу и истражују<br>кроз<br>различите технике и материјале<br>- кроз рад у пару раде на<br>изради визуелног идентитета<br>осмишљене фирме, спортског<br>друштва, удружења грађана и<br>сл.<br>-раде самостална и оригинална<br>ликовна<br>решења<br>-врше естетске анализе својих<br>радова и<br>радова других                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | различитим ликовним техникама и<br>материјалима                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>10+6</b> | <b>Контраст,<br/>јединство и<br/>доминанта у<br/>простору</b> | -индивидуални<br>-рад у пару<br>-групни рад<br>-фронтални | -кроз разговор уводи ученике у<br>свет ликовних<br>принципа,тј.начинима повезивања<br>ликовних елемената у композицији<br>-објашњава појединачне појмове<br>са посебним акцентом на<br>контрасту,јединству и доминанти<br>-демонстрира одређене ликовне<br>технике<br>-проналази и наводи примере из<br>свакодневног живота<br>-учествује у креирању вежби<br>-подстиче ученике на самосталан<br>рад<br>-врши коректуру<br>-буди креативност,износећи неке<br>своје идеје<br>-врши естетску процену и<br>вредновање | -уче да уочавају,посматрају и<br>тумаче облике и појаве у<br>природи<br>-стварају слике у свести<br>-дискутују,постављају питања<br>- раде на задату тему кроз коју<br>решавају ликовне квалитете<br>контраста као правила<br>компоновања<br>- по узору на ликовне изразе<br>различитих епоха и стилова<br>остварују јединство на раду по<br>задатој теми<br>- сами бирају тему, како би<br>изразили доминанту у ликовној<br>композицији<br>-експериментишу и истражују<br>кроз<br>различите ликовне технике и<br>материјале<br>-повезују претходна искуства са<br>новостеченим<br>-раде самостална ликовна<br>решења<br>-врше естетске процене својих<br>радова и радова других | -зна начине повезивања<br>ликовних елемената у<br>композицији<br>-изводе радове са одређеном<br>намером у различитим<br>ликовним техникама<br>-умеју да истакну доминантан мотив,<br>боју,служе се контрастом да постигну<br>јединство и равнотежу композиције<br>-умеју да врше естетску процену радова са<br>аспекта ликовних принципа уз коришћење<br>стручне терминологије |
| <b>4+2</b>  | <b>Слободно</b>                                               | -индивидуални<br>рад                                      | -кроз разговор уводи ученике у<br>свет иреалног тј.надреализма                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -уче да посматрају и уочавају<br>-стварају одређене слике у                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | -користе различите изражајне могућности<br>савремених и класичних медија,материјала и                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|  |                                         |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-----------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <b>компоновање<br/>и<br/>фантастика</b> | -фронтални<br>-групни рад | -наводи ученике да наведу<br>примере неких нестварних<br>догађаја,бића из историје или<br>насталих у њиховој машти<br>-показује репродукције<br>Хијеронима Боша,Салвадора<br>Далија,Милене Павловић-Барили..<br>-објашњава улогу надреалног<br>сликарства у историји уметности<br>-учествује у креирању вежби<br>-буди машту ученика<br>-подстиче њихов рад и усмерава<br>-демонстрира технику колажа и<br>асамблажа<br>-врши естетску анализу и<br>враждовање | свести<br>-активно учествују у разговору,<br>постављају питања<br>- упознају и коментаришу дела<br>надреализма, фантастике и<br>метафизичке уметности<br>- компоњују ликовни рад<br>користећи реалне форме да би<br>остварили нереалне односе<br>између њих<br>-истражују кроз различите<br>ликовне<br>технике<br>-повезују претходно знање и<br>искуство са новостеченим<br>-раде самостална и оригинална<br>ликовна решења<br>-врше естетске процене својих<br>радова и радова других | техника<br>-умеју да одаберу адекватна средства за<br>изражавање својих идеја<br>-повезују ликовне елементе у композицији<br>-схватају појам надреалног<br>-умеју да врше естетску процену радова и<br>изнесу свој став |
|--|-----------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **СТАНДАРДИ**

### **ОСНОВНИ НИВО**

- Разликује у свом раду основне медије, материјале и технике.
- Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове.
- Описује своје радове и радове других (исказује утисак)
- Зна да наведе знакове из свакодневног живота које имају пренесено значење.
- Зна улогу знакова у свакодневном животу.
- Разликује контраст као супростављање квалитета истиг или различитих ликовних елемената.

16

- Појам доминантем повезује са истицање, наглашавањем неке вредности.
- Разликује појмове реално- иреално.
- Познаје места и изворе на којима може да прошири своја знања о уметности (галерија, музеј, атеље... )

### **СРЕДЊИ НИВО**

- Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
- Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју.
- Уочава међусобну повезаност ликовних елемената у композицији.
- Користи се богатством линија у грађењу композиције.
- Поседује осећај за валерске вредности и различите текстуре и користи различите материјале за изражавање спонтаног ритма.
- Примењује појам стилизације у радовима.
- Образлаже свој рад и радове других (наводи садржај, тему, карактеристике технике)
- Лоцира одабрана уметничка дела у историјски друштвени контекст.

- Поседује одређено знање о имагинарном, наводи примере нестварних бића из историје.
- Познаје и користи комплементарне, топле и хладне боје.
- Одабира адекватан садржај да би стварао и декодирао визуелне шифре.
- Развија своју машту и креативност не ослањајући се само на репродуковање.
- Проналази различите начине повезивања ликовних елемената у грађењу композиције.
- Уме да истакне доминантан мотив, боју и остварује јединство уједињењем свих ликовних елемената.

#### НАПРЕДНИ НИВО

- Познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности.
- Одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју идеју.
- Уочава међусобну повезаност ликовних елемената принципа и садржаја, на свом раду и радовима других.
- Изводи радове са одређеном намером, користећи основне ликовне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат.
- Користи тачне термине (контраст, јединство, хармонија, равнотежа, доминанта...) када образлаже свој рад и радове других.
- Анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка (прави паралелу између реалног и модерне уметности)
- Самостално гради маштовита и оригинална ликовна решења, стилизованих облика.
- Користи савремене облике комуникације (фотографија, видео, филм) за продубљивање својих знања.
- Успешно користи терминологију (амблем, знак, персонификација, хералдика, алегорија) при анализи радова.
- Вешто повезује ликовне елементе и принципе у једну целину.
- Разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота.

#### Ученик/ученица:

|                                                                                       | 1. ниво - ОСНОВНИ                                                                                                                                                                                                                                                    | 2. ниво - СРЕДЊИ                                                                                                                                                                                                                                        | 3. ниво - НАПРЕДНИ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Медији, материјали и технике визуелних уметности</b>                            | ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне меди-је, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности<br>ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове<br>ЛК. 1.1.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак) | ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне из-ражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних умет-ности<br>ЛК.2.1.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...) | ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и матери-јала визуелне уметности<br>ЛК.3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, тех-нику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>2. Елементи, принципи и садржаји (теме, моти-ви, идеје...) Визуелних уметности</b> | ЛК. 1.2.1. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)                                                                                                                                                                                                   | 1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт<br>2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)                                                                                    | ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, тех-нику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју<br>ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером, користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат<br>ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове дру их<br>ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципл и садржаја на свом раду и на радовима других |

|                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3. Улога, развој и различитост визуелних уметности</b> | ЛК. 1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода<br>ЛК. 1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечени учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)<br>ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности<br>ЛК.1.3.4. зна неколико примера | 1. лоцира одабрана уметничка дела историј-ски и друштвени контекст | ЛК.3.3.1. анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)<br>ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности<br>ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе да би проширио своја знања из уметности |
|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Ред. број наставне теме | НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ | Број часова по теми | Број часова за |                      |
|-------------------------|------------------------|---------------------|----------------|----------------------|
|                         |                        |                     | обраду         | остале типове часова |

|        |                                           |    |    |    |
|--------|-------------------------------------------|----|----|----|
| I      | Слободно компоновање                      | 4  | 3  | 1  |
| II     | Визуелна метафорика                       | 4  | 2  | 2  |
| III    | Контрст, јединство и доминанта у простору | 16 | 9  | 7  |
| IV     | Слободно компоновање и фантастика         | 6  | 4  | 2  |
| V      | Визуелно споразумевање                    | 4  | 2  | 2  |
| Укупно |                                           | 34 | 20 | 14 |

**ЦИЉ** васпитно-образовног рада у настави ликовне културе јесте да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета.

**ЗАДАЦИ** васпитно-образовног рада у настави ликовне културе састоје се у развијању ученикове способности за:

- све ликовне елементе,
- ликовни стваралачки рад,
- различите материјале и медије,
- естетске критеријуме,
- ликовна уметничка дела у оквиру културне баштине и за савремена кретања у уметности свог и других народа,
- визуелну перцепцију и аперцепцију,
- креативно мишљење,
- оплемењивање животног и радног простора,
- активно стваралачко суделовање у културном и уметничком животу средине,
- активно естетско унапређивање своје околине и очување природе и баштине завичаја и домовине,
- неговање укупних људских достигнућа,
- будућа занимања,
- еманципацију личности ученика,
- културу рада.

### **ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ**

Ученици треба да:

- се оспособе да опажају и представљају слободне композиције визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору, фантастике,
- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена,
- се ликовно описмене, развију креативне способности, припремају се за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања.